

Kolme syksyä valtakunnallista toimintaan osallistuvien nuorten kyselyä

Kanuuna on toteuttanut nuorisotilojen toimintaan osallistuville nuorille suunnatun valtakunnallisen käyttäjäkyselyn kuluneen osaamiskeskuskauden aikana kolmena peräkkäisenä syksynä vuosina 2021, 2022 ja 2023. Kysely on osa Kyllin hyvän nuorisotyön arviointipakettia, jonka Kanuuna on koostanut yhdessä Nuorisotutkimusseuran ja kuntien nuorisopalveluiden kanssa. Arviointipaketti pohjautuu nuorisotyön arvioinnin ja dokumentoinnin parissa tehtyyn pitkäjänteiseen työhön, jonka Kanuuna on aloittanut jo vuosia ennen nuorisotalan osaamiskeskuksia.

Kyllin hyvä arviointipaketti käyttää viitekehystenään nuorisotutkija Tomi Kiilakosken kehittämää nuorisotyön suhdeteoriaa. Kun arviointipaketin kaikki osat nojaavat samaan teoreettiseen taustaan, saadaan eri osilla kerättyä tunnuslukuja samasta mitattavasta asiasta, nuorisotyön tavoitteiden toteutumisesta. Toimintaan osallistuvien nuorten kyselyn kohdalla suhdeteoriasta valittiin arvioitaviksi asioiksi nuorisotilojen perustoimintoihin sopivat suhteet:

- yksilöllisen kasvun tukeminen
- nuoren suhde toisiin nuoriin
- ja nuoren suhde luotettaviin aikuisiin.

Nuoret vastaavat kyselyssä kysymyksiin, jotka liittyvät näihin suhteisiin. Suhdekohtaisten kysymysten lisäksi kyselyssä on yleisiä kysymyksiä nuorisotilasta, sen saavutettavuudesta ja ilmapiiristä. Vuonna 2023 kunnat saivat mahdollisuuden lisätä kyselylomakkeeseen myös omia, kuntakohtaisia kysymyksiään. Lisäämällä omia kysymyksiään valtakunnallisten kysymysten joukkoon, pystyvät kunnat yhdistämään toteuttamiaan kyselyjä ja vähentämään niiden määrää.

Kyselyä on kehitetty toteutuksien välissä yhdessä kuntien kanssa. Kysymyksien sanamuotoja on muokattu tulkinnanvaraisuuksien vähentämiseksi, kysymyksiä on lisätty ja kyselyn tuloksien palauttamista nuorille ja nuorisotyöntekijöille on mietitty kerätyn tiedon hyödyntämisen näkökulmasta. Mahdollisuudet vaikuttaa kyselyyn ja kehittää sitä ovat vahvistaneet kuntien sitoutumista toteutukseen. Myös helpoksi tehty toteutus ja maksuttomuus ovat saaneet kunnat osallistumaan syksystä toiseen. Kiitosta tarjotusta palvelusta on tullut erityisesti pieniltä kunnilta.

Tilastoja kyselyn toteutuksista

Kyselyn toteutukseen on osallistunut kuntia jokaiselta AVI-alueelta. Kuntien koko on vaihdellut alle tuhannen asukkaan kunnista yli 200 000 asukkaan kuntiin. Yli puolet mukana olleista kunnista on osallistunut jokaiseen toteutukseen. Syksyllä 2023 mukana olleista 81 kunnasta neljännes oli alle 5000 asukkaan kuntia, n. 15 % oli alle 10 000 asukkaan kuntia, n. 15 % alle 20 000 asukkaan kuntia, n. 15 % alle 40 000 asukkaan kuntia, n. 20 % alle 80 000 asukkaan kuntia ja vajaa 10 % yli 80 000 asukkaan kuntia. Kyselyn valtakunnallisuus toteutuu sekä maantieteellisesti että kuntakoon mukaan.

Kyselyssä oli syksyllä 2023 mukana 309 nuorisotilaa, joka Kanuunan tekemän Suomen nuorisotilojen määrää (654 nuorisotilaa vuonna 2022) mittaavan kartoituksen mukaan kattoi 47 % Suomen nuorisotiloista. Vastauksia kerättiin ensimmäisessä toteutuksessa 3393 kappaletta, toisessa 7003 ja kolmannessa 7644. Vastauksia kerättiin yhteensä siis yli 18 000 kappaletta. Kyseessä on valtakunnallisesti ja kansainvälisestikin ainutlaatuinen materiaali, jonka avulla kunnat ovat päässeet tuomaan nuorten ääntä esille nuorisotyön tunnettuuden lisäämiseksi. Kyselytuloksista laadittujen koontien ja [Looker-studion](#) tiedon visualisoinnin

avulla kunnat ovat voineet vertailla omia tuloksiaan sekä valtakunnallisten että muiden samankokoisten kuntien tulosten kanssa.

Nuorten ääni kunnallisesta nuorisotyöstä kyselyvastausten muodossa

Kyselyjen vastauksia vuositason tasolla voi tarkastella ylempänä olevan Looker-studion avulla, mutta yleisiä huomioita nuorten vastauksista ovat muun muassa (prosenttiosuuksiin on laskettu yhteen viisiportaisen Likert-skaalan 4-melko samaa mieltä ja 5-täysin samaa mieltä vastaukset):

- Kolmannes vastaajista ovat mukana toiminnassa ensimmäistä vuotta, ja nuoria jää vuosi vuodelta toiminnasta pois. Neljä vuotta mukana olleita vastaajissa oli 10 %
- Kaksi kolmannesta vastaajista tuli nuorisotilalle ensimmäisen kerran kaverin houkuttelemana, reilu 10 % oli kuullut nuorisotilasta nuorisotyöntekijältä koululla
- 85 % vastaajista kokee voivansa olla turvallisesti oma itsensä nuorisotilalla
- 75 % kokee, että nuorisotyöntekijät rohkaisevat nuoria suunnittelemaan tai toteuttamaan toimintaa
- Yli 75 % kokee kuuluvansa porukkaan nuorisotilalla
- Yli 50 % on löytänyt uusia kavereita nuorisotilalta
- Yli 80 % luottaa siihen, että aikuisilta löytyy apua, jos nuori sitä tarvitsee
- Yli 80 % kokee, että nuorisotyöntekijät kohtelevat nuoria reilusti
- Melkein 80 % kokee, että nuorisotyöntekijät tykkäävät, kun nuori käy nuorisotilalla
- Alle neljännes oli havainnut kiusaamista nuorisotilalla, ja suurin osa heistä oli sitä mieltä, että kiusaaminen oli vähentynyt tai loppunut, kun kiusaamisesta oli kerrottu nuorisotyöntekijälle.

Kyselyn vastauksia on hyödynnetty kunnissa monin eri tavoin. Nuorisotyöntekijät ovat saaneet kyselyn avulla palautetta nuorilta omasta työstään, tuloksia on tarkasteltu yhdessä nuorten kanssa nuorisotyön kehittämiseksi, ja nuorisopalvelut ovat esitelleet tuloksia omassa organisaatiossaan tuodakseen esille nuorisotyön arvoa ja laatua. Joissakin kunnissa tuloksia on hyödynnetty sosiaalisessa mediassa nuorisotyön tunnettuuden lisäämiseksi huoltajien ja muiden kuntalaisten keskuudessa. Valtakunnallisia tuloksia on hyödynnetty samoilla tavoilla, kun Kanuuna on lähettänyt tietoa ja koonteja esimerkiksi kuntapoliitikoille eduskuntavaalien alla.

Kyselyn tulosten hyödyntäminen

Kyselyn jatkuessa vuodesta toiseen osana kunnan nuorisopalveluiden arviointityötä, voitaisiin vastausten avulla tarkastella esimerkiksi nuorisotyön vaikutusta nuorisotiloille muodostuvaan yhteisöön sen mukaan, kuinka kauan nuoret ovat käyneet nuorisotilalla. Tätä esimerkkiä varten käytämme jo toteutettujen kyselyiden valtakunnallisia tuloksia suodatettuna niin, että vertaamme ensimmäisenä syksynä vuoden mukana olleiden, toisena syksynä kaksi vuotta mukana olleiden ja kolmantena syksynä kolme vuotta mukana olleiden nuorten vastauksia. Valtakunnallisessa kyselyssä mukana olleiden kuntien vaihdellessa hieman vuodesta toiseen, tässä vertailussa mukana olevat nuorten vastaukset eivät ole tietenkään kaikki samoja nuoria, mutta ehkä tästä saa kuitenkin käsityksen siitä, mitä kaikkea kyselytuloksilla voisi tehdä.

Ensimmäisen toteutuksen vuoden mukana toiminnassa olleita vastaajia oli 1163 kappaletta, toisen toteutuksen kaksi vuotta mukana toiminnassa olleita vastaajia oli 1169 kappaletta ja kolmannen toteutuksen kolme vuotta toiminnassa olleita nuoria oli 859 kappaletta. Vastausten jakaumien vaihtelua ajan kuluessa tarkastellessa esille nousee joitakin huomioita (prosenttiosuuksiin on laskettu yhteen viisiportaisen Likert-skaalan 4-melko samaa mieltä ja 5-täysin samaa mieltä vastaukset):

- Nuoret ovat löytäneet uusia kavereita nuorisotilalta sitä todennäköisemmin mitä kauemmin he ovat olleet toiminnassa mukana 46 % -> 58 %
- Nuorisotyöntekijät osoittavat kiinnostusta nuoren asioihin yhtä paljon riippumatta siitä, kauan nuori on ollut toiminnassa mukana 83 % -> 82 %
- Nuorisotyöntekijöiden kannustus toiminnan suunnitteluun tai toteuttamiseen laskee 82 % -> 75 %
- Nuorten osallistuminen toiminnan suunnitteluun tai toteuttamiseen kasvaa 38 % -> 51 %
- Nuorten yksilöllisen kasvun tukemiseen liittyvien väittämien keskiarvon myönteiset osuudet laskevat viidellä prosentilla 87 % -> 82 %
- Nuoret havaitsevat hieman useammin kiusaamista nuorisotilalla, mutta he myös kertovat siitä useammin nuorisotyöntekijälle, ja sen seurauksena kiusaaminen on loppunut useammin, mitä kauemmin on ollut toiminnassa mukana
- Kokemus nuorisotilojen ilmapiiristä, viihtyvyydestä ja kivan tekemisen riittävytydestä laskee mitä pitempään on mukana toiminnassa. Näiden kolmen väittämän myönteisten vastausten keskiarvo laskee 88 % -> 80 %.

Tuloksia katsomalla voisi spekuloida, että uudet kävijät tekevät enemmän asioita yhteisönä tiloilla käydessään ja siirtyvät vuosi kerrallaan nuorisotiloilla ollessaan enemmän viettämään aikaa omissa kaveriporukoissaan. Nuorisotilalta löytyy kavereita sitä todennäköisemmin, mitä kauemmin siellä käydään, ja toimintaa järjestetään muille nuorille sitä enemmän, mitä kauemmin toimintaan on osallistunut. Ilmapiiri, tekeminen ja viihtyvyys sopii hieman paremmin uusille kävijöille kuin vanhemmille.

Tässä tuloksien tulkinnassa täytyy muistaa, että kyseessä eivät tosiaan ole valtakunnallisissa tuloksissa välttämättä samat nuoret, ja vaikka myönteisten väittämien osuus saattaa joissakin väittämässä laskea, ovat tulokset silti todella positiivisia toiminnassa mukana olemisen kestosta riippumatta. Tuloksia voisi kuntatasolla kuitenkin miettiä toiminnan suunnittelun näkökulmasta, mielellään nuoria osallistaen.

Lopuksi

Me Kanuunalaiset olemme todella tyytyväisiä siitä, miten kunnat lähtivät kyselyyn mukaan ja kuinka onnistuneesti nuorisotyöntekijät motivoivat toisiaan ja nuoria kyselyn vastausten keräämiseksi. Yhteinen kehittämisprosessi on ollut antoisa, ja palaute kunnista on ollut pelkästään positiivista näiden vuosien aikana. Vaikka kysely meidän toimestamme päättyy osaamiskeskuskautemme loppuun, niin olemme iloisia siitä, että kysely jatkaa elämäänsä ainakin Oulun kaupungin Kompassi-toiminnanohjausjärjestelmässä, ja ainakin sitä käyttävät kunnat saavat jatkuvuutta oman toimintansa arviointiin.

Kiitos kaikille mukana olleille tahoille. Tämä on ollut mahtava matka ja kokemus.